

tetets statistiske Laboratorium. Det er sagt mig, at man der har foretaget en Undersøgelse paa det eneste rationelle Grundlag, nemlig en Undersøgelse af, hvad selve den bestemte Lejlighed kostede paa et Tidspunkt og saa nogle Aar tidligere. Al anden Prisstatistik her er jo nemlig værdiløs, thi saa kommer man jo til at undersøge, om ikke den 2 eller 3 Værelsens Lejlighed, som nu udlejes, er langt bedre end den, der blev udlejet i 1874, og det er den ganske sikkert, men tager man den samme Lejlighed og ser, hvorledes Prisen har forandret sig paa den, kan man komme til nogenlunde fyldestgørende Resultater. Efter denne Parantes vender jeg tilbage til den Bemærkning, at Huslejen altsaa formenes at være stegen med ca. 10 pCt. og Brændsel vel endog med 20—25 pCt. Nuvel, efter de Oplysninger, som foreligge i „Statistiske Meddelelser, 4de Række, 4de Bind, 6te Hæfte“ om danske Arbejderfamiliers Forbrug, synes Huslejen at udgøre omtrent 13 pCt. af samtlige Udgifter og Brændsel  $4\frac{1}{2}$  pCt. En Stigning i Huslejen paa 10 pCt. vil altsaa sige en Stigning af  $1\frac{1}{2}$  pCt. i det samlede Udgiftsbudget, og en Stigning af 25 pCt. paa Brændsel vil sige en Stigning paa 1 pCt. i det samlede Udgiftsbudget. Jeg nævner ikke disse Tal for at svække Værdien af den ærede Finansministers Bemærkninger, men kun for at gøre opmærksom paa, at man ikke saaledes kan løsrive enkelte Artikler ud af Forbruget og sige: der kan man se, hvor enormt det hele Udgiftsbudget er steget. Det gælder om at se, hvilken Vægt de paagældende Poster have i Udgiftsbudgettet.

Ja, mine Herrer, jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger paa dette Punkt. Jeg haaber ved disse ganske objektive holdte Undersøgelser og objektive meddelte Tal at have godtgjort, at det er uberettiget at tale om en Dyrtid i samme Forstand som den, i hvilken man talte om den umiddelbart efter 1870, og at det derfor forekommer mig at være med et noget let Sind, at den ærede Finansminister har proklameret det her i Folketinget.

Men naar jeg ikke des mindre i de første Ord, jeg sagde her i Dag, udtalte et Haab om, at Folketinget vilde modtage det her foreliggende Forslag med megen Velvillie, saa er Grunden en ganske anden end den, at jeg tror, at der er Dyrtid i den Forstand, i hvilken den ærede Finansminister vil proklamere den. Grunden dertil blev forekommer det mig, med megen Skarphed og megen Rigtighed nævnt under Forhand-

lingerne om Statsbanefunktionærernes Lønninger af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (H. Jensen) og det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (J. Jensen). Jeg tror, at deres Bemærkninger tildels skulde være rettede mod mig, men selv om jeg havde kunnet være til Stede ved den Del af Forhandlingerne, havde jeg ikke kunnet indvende noget derimod; hvad de sagde, var ganske talt ud af mit Hjerte. Det er nemlig dette, at det er en naturlig, og jeg kan gerne sige selvfølgelig Ting, at de mindre velstillede Samfundsmedlemmer tilstræbe en stadig større Andel i Samfundsgoderne, at efterhaanden som Menneskehedens Herredømme over Naturen giver sig Udtryk i stadig stærkere Beherskelse af Naturkræfterne, at saa det hele Samfund, ogsaa de tidligere ringere stillede, ønske at faa, kræve deres Del deraf, og fremdeles, at et demokratisk Samfund ikke blot kræver deres forholdsmæssige Part efter den tidligere Samfundsopfattelse, men kræver en stadig stigende Part af Samfundes Goder. Derfor kunne de demokratiske Partier ikke andet end se med Sympati paa en saadan Bevægelse. Jeg tror, det har været Tilfældet stadig paa Venstres Side. Ude paa Landet har dette givet sig Udtryk i den Karakter, vor Landbolovgivning har haft, og som den vel ogsaa vil faa fremtidig: En stadig større Hensyntagen til Husmændene og Landarbejderne. I det borgerlige Erhvervsliv har Bevægelsen givet sig Udslag i Fagforeningernes Bestræbelse for at forbedre deres Livskaar ved kortere Arbejdstid og højere Løn. Men naar vi komme til Statslivet, kan Bevægelsen jo kun give sig Udslag gennem Lovgivningen. Og nu vide vi jo allesammen, at Lovgivningen er en trang og sejt Vej her i Danmark. Det vil det maaske altid være efter det parlamentaristiske Livs Forhold, men der er særlige Grunde i den almindelige politiske Situation, som vi jo snart have kendt den i en Menneskealder, der gøre Vejen særlig trang og tung i Danmark. Jeg skal ikke dvæle udførlig derved, men kun pege paa et almindeligt Forhold. Det er et godt gammelt Venstreprogram, at Statens Embedsmænd bør lønnes forsvarligt, men ogsaa arbejde forsvarligt, saa at vi ikke holde flere Embeds- og Bestillingsmænd end nødvendigt til at udføre Statens Arbejde. Det har været lidet let at bevæge Regeringen til at indse det sidste, og derfor har der været Vanskeligheder ved at gennemføre det første. Jeg nævner som en lysende Undtagelse, men ogsaa en ret ene-